

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ

κ τῆς ἱερᾶς τυπογραφίας τῆς Ῥώμης ἐξῆλθε τὸ 1784 τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν γλωσσολογικὸν Πάνθεον, ὅπερ κινεῖ ἀενάως τὴν γενικὴν τῶν λογίων περιέργειαν.

Γνωστὸν ἐκ τῆς καθόλου ἱστορίας ποία ἦτο ἡ τύχη τῆς Ῥώμης, ὅτε Ἀλαρίχος ὁ Θρασύς στρατηγὸς καὶ κατόπιν βασιλεὺς τῶν Γότθων, ἐπέπεσε ὡμῶς κατ' αὐτῆς, τὸ τρίτον, (ὡς ἐλάχιστον τῶν ὀφειλομένων τῆς ἀντιποίνῳ, ἀλλ' ὧν αὕτη ἐπραξε συμφυρῶν ἐν τῷ κόσμῳ) τὴν 24 Αὐγούστου 410, ὡς ἐπίσης γνωστὴ καὶ ἡ πατρικὴ εὐνοια, ἧς βραδύτερον ἀπήλαυσε ἀπὸ ἐπὶ Γουστάβου τοῦ Γ' τῆς Σουηδίας βασιλείῳ, (περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΕ'. ἑκατονταετηρίδος) τοῦ μόνου σχεδὸν μεταξὺ πάντων τῶν βανδαλικῶς ἐπιδραμόντων κατ' αὐτῆς Γότθων προστάτου τῶν περισωθέντων ἀρχαίων κειμηλίων τῆς τέχνης καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ.

τάπασιν ἄγριοι ἄνθρωποι ἀνεπτυγμένην τὴν αὐτοσυνειδησίαν, ἔσον οἱ πεπολιτισμένοι; — Ἀλλ' ἔχουσι τὴν συναίσθησιν τῆς υπάρξεως τοῦ Θεοῦ; Τοῦτο δὲν θαναταβεβαίως νὰ ἐκριθῆ. Ἀλλὰ μὴ πάντες οἱ ἄνθρωποι πιστεύουσιν ἤδη εἰς τὴν ὑπαρξίν Θεοῦ ἢ μὴ συνέλαβον καὶ πάντες τὴν ἰδέαν τῆς υπάρξεως; πρωτογενεῶς αἰτίας (ὀλικῆς ἢ ἀλόου τῆς τῶν ὄντων υπάρξεως; ὡς βεβαίον ὁ E. W. Paffar δι' ἀρθροῦ αὐτοῦ ἐν τῷ Anthropological Review (τοῦ Αὐγ. 1861 σελ. «XVI»), ὑπάρχουσι καὶ τανῶν ἄγροικα φῶλα ἄγνωστον ἔλασ τὴν εὐνοια τῆς Θεότητος καὶ μὴ ἔχοντα κἀν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν λέξιν παραστατικὴν αὐτῆς. (βλ. καὶ Lubbock, Prehis ori, Πανεσ, 8' ἔκδοσις τοῦ 1869 σελ. 361 καὶ τὸ περὶ θρησκείας κεφάλαιον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ Origin of Civilisation ἔτος 1870.

.....

Τὸν παραλληλισμὸν ἀμφοτέρων τούτων ἔκριναν φαίνεται ἱστορικῶς ἀναγκαῖον οἱ περὶ τὸν Πάπαν, ἐκ τῶν περὰ τῶν τῆς οἴκου-μῆνης συνελθόντες Δυτικοί, ν' ἀπομνημονεύσωσιν ὧδέ πως.

« Ἡ Ῥώμη εἶδέ ποτε τὸν Ἀλαρίχον ἀνηλεῶς καταστρέφοντα »
 » πυρὶ καὶ σιδήρῳ τὴν εὐγενεστέραν αὐτῆς ὕπαρξιν, ἔμπνουν τε καὶ
 » μῆ, τὴν κατὰ τὴν ξανθόρροιν Θύμβριδα (τὸν Τίβεριν)· ἀλλὰ νῦν
 » αὕτη δὲξ Ἰουσταῦον τὸν ἀνακτα, φίλον πιστὸν τῶν ἐν αὐτῇ, φέ-
 » ροντα πρόσωπον φυσίζωον, καὶ ἐραστὴν τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστή-
 » μης καὶ τῶν χαρίτων τῆς ».

Τὸ μικρὸν τοῦτο κατὰ τὴν ἔκφρασιν θέμα, μέγα δὲ κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἔννοιαν ἐχαράχθη τὸ 1784, ὡς προσέπομεν, εἰς 50 πε-ρίπου γλώσσας, τὰς πρωτογόνους καὶ ἀρχικωτέρας τῆς σφαίρας μας καὶ κυριωδεστέρας· ἐν βίβλῳ χρυσοδέτῳ καθ' ἡμᾶς δ' μεγέ-θους, δίκην ψηφίσματος, ἔνθα ἐκάστη γλῶσσα τὸ αὐτὸ αἰεὶ πραγ-ματεύεται θέμα, ἐπὶ ἰδίᾳ σελίδος, ἰδίου φύλλου, γραμμαῖς πάντο-θεν ποικίλαις καὶ πού καὶ σχολίοις ἢ σημειώσεσι πεπλουτισμένης, λατινιστί. Ὅπως δ' ἔχει οὐδενὸς τῶν θεατῶν ἢ περιέργεια ἔμεινεν ἀκίνητος, καὶ οὐδενὸς δ' ἐποπτικὸς νοῦς ὑπὸ τῆς τεκτονικῆς ἑκά-στης τῶν γλωσσῶν τούτων ἐπαίριόμενος δὲν μετέβη ἐν ἀκρεῖ εἰς τῆς σφαίρας μας τὰς χώρας, ἔνθα αὐταὶ ὁμιλοῦνται, δὲν ἀνέ-κρινε τὴν φύσιν διὰ τῶν περὺγων τῆς φαντασίας, τὸ κλίμα, τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα, τὸν πολιτισμὸν, τὴν θρησκείαν, καὶ κατὰ τὸ ἐνὸν ἐκάστῳ, πάντα τὰ τούτοις παρομαρτοῦντα. Ὁ κατὰ τὸ π. ἔτος διεληθὼν ἐντεῦθεν καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἰέννη Πανεπιστημίου κ. Müll-ler καὶ ἐρίνωσκεν 7 τῶν ἀνωτέρω γλωσσῶν, Εὐρώπης τε καὶ Ἀ-σίας, καὶ τὰ περὶ τὰς χώρας τῶν εὐχερῶς διεξείργετο.

Ἐν Ἀνδρισσῶν ἀ. Ὀκτωβρίου 1883.

ΑΝ. Χ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

Ἐργαστῆς ἐν Ἀνδρισσῶν βιοβιοθήκῃς.

